

v evropské politice (5. 10. – 11. 10. 2015)

Událost týdne:

10. října došlo během demonstrace za ukončení bojů mezi tureckou armádou a Kurdskou stranou pracujících, kterou svolal odborový svaz KESK, k výbuchu. Dosavadní dostupné informace naznačují, že se jednalo o teroristický čin dvou sebevražedných atentátníků. Prozatím je hlášeno 95 obětí a dalších 160 raněných. Útok přišel tři týdny před chystanými parlamentními volbami. Na demonstraci bylo přítomno mnoho stoupenců prokurdské Lidové demokratické strany, která v reakci na událost zrušila všechny své předvolební akce. Krátce nato vyzvali kurdští separatisté své bojovníky, aby se až do voleb zdrželi násilí.

8. října řekl předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker, že je potřeba se snažit o zlepšení vztahů s Ruskem, i přestože to není obecně líbivý krok. Dodal také, že povahu vztahu mezi EU a Ruskem nemůže „diktovat Washington“. Juncker se ohradil vůči výroku prezidenta Baracka Obamy, který v reakci na zahájení ruských náletů na pozice v Sýrii obvinil Rusko z toho, že jedná „z pozice slabosti“. Předseda Komise poznamenal, že Vladimir Putin vnímá negativně, když se Obama k Rusku chová, jako by bylo jen regionální mocností, a je toho názoru, že by se s Ruskem mělo zacházet „řádně“.

8. října se v Lucemburku konala Konference k migrační trase přes východní Středomoří a západní Balkán, na které se sešli ministři zahraničí a vnitra EU a dalších zemí postihnutých migrací. Na konferenci byla přijata deklarace obsahující soubor opatření, která by měla zlepšit zvládání přílivu uprchlíků do Evropy (účinná ochrana vnějších hranic, boj proti organizovaným skupinám pašeráků, řešení příčin krize). Součástí ujednání je i podpora zemí sousedících se Sýrií (Turecko, Jordánsko, Libanon) a zemí nejvíce postižených tranzitem uprchlíků (státy západního Balkánu).

9. října uvedla agentura Reuters, že se Evropská unie chystá na čtyři měsíce zrušit sankce vůči Bělorusku. Debaty o tomto tématu probíhaly již od srpna, kdy běloruský prezident Alexandr Lukašenko na svobodu propustil šest politických vězňů. Definitivní rozhodnutí by mělo padnout v pondělí 12. října. Zrušení sankcí by se týkalo opatření proti cca 140 jednotlivcům, kteří by mohli opět využívat své doposud zmrazené peníze a cestovat, i podniků, které by tak mohly usilovat o půjčky Evropské investiční banky. Zbrojní embargo by zůstalo zachováno.

10. října oznámil evropský komisař pro migraci Dimitris Avramopoulos po schůzce se zástupci řecké vlády, že bude na ostrově Lesbos do deseti dnů otevřeno první záchytné středisko pro migranty. Tím bude realizována dohoda, na které se shodli představitelé EU již v červnu na summitu v Bruselu. V tzv. hotspotech má probíhat identifikace uprchlíků, přičemž z nich budou vybíráni ti, která mají šanci získat v EU azyl. Další centra budou otevřena na ostrovech Kos, Samos, Chios a Leros.

11. října proběhly v Bělorusku prezidentské volby. Podle očekávání již popáté post obhájil Alexandr Lukašenko se ziskem 83,49 % hlasů. Jeho největší oponentka Taccjana Karatkevičová, jejíž zisk předvolební průzkumy odhadovaly až na čtvrtinu hlasů, dle oficiálních výsledků nakonec získala jen 4,42 % hlasů. Poslední prezidentské volby provázely protesty opozice proti falšování, zatýkání i soudní procesy. Před letošními volbami některé své politické oponenty A. Lukašenko z vězení propustil.

Telegraficky:

- Dne 8. října kritizovala německá kancléřka Angela Merkelová v Evropském parlamentu východoevropské státy za jejich přístup k uprchlické krizi.
- Dne 9. října byla ve Velké Británii zahájena kampaň uskupení „Vědci pro Evropu“, která podporuje setrvání země v Evropské unii.

